

12.3.2019

Sairaanhoitopiirin hallituksen seminaari

Aika	26.2. - 27.2.2019
Paikka	Helsinki
Läsnä	Risto Miettunen, puheenjohtaja Hedman Antti Humaloja Sirpa Janhonen Kari Kanniainen Aino Kauhanen Jussi Kaulamo Leena Kekoni Jaakko Kosma Veli-Matti Miettinen Heikki Miettinen Merja Miettinen Ulla Niemeläinen Janne Ojala Kari Pekkarinen Tuomo Pelkonen Jukka Puskala Varpu Raatikainen Kaisa Reijonen Minna Rossi Markku Turunen Pekka Vanninen Esko Vitri Ritva Tuomainen Raimo, siht.

Tiistai 26.2.

Markku Rossi, avaus

Markku Rossi totesi, ettei PSSHP:n ongelmallinen tilanne ole ainutlaatuisen, vaan vastaavia haasteita on kautta maan. Hallitus on lähtenyt siitä, että valmisteilla olevalla sote-uudistuksella pystytään vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon nykyisiin ja muuttuviin tarpeisiin. Hallitus uskoo uudistuksen menevän läpi monista epävarmuustekijöistä huolimatta.

Joka tapauksessa tarvitaan ratkaisuja, jotka vaikuttavat terveydenhuollon kustannusrakenteisiin. Pohjois-Savon kuntatalous ei ole niin vahva, että kuntalaskutuksen kasvua pidettäisiin avaimena PSSHP:n taloudellisen tilanteen korjaamiseen. Sairaalan prosessien kehittämisen, rakenteellisten muutosten ja tilankäytön tehostamisen rinnalla syvenevä yhteistyö eralla ja toisten yliopistollisten sairaaloiden kanssa voi olla osa ratkaisua.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPUIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 40
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

TARINAN SAIRAALA
PL 500
70029 KYS
Tarinaharjuntie 49
Siilinjärvi

Vaihde (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.psshp.fi

12.3.2019

Risto Miettunen, orientoitumista seminaariin ja kevääseen

Hallitusseminaari käynnistää kevään merkittävien tapahtumien sarjan, johon kuuluvat vielä valtuuston seminaari 26.3., sairaanhoitopiirin johdon kuntakierros sekä kuntakokous 17.5. Hallituksen vuosien 2018 – 2020 talouslinjaukset tehdään kuntakokouksen jälkeen. Yt-neuvottelut käynnistyivät 25.2., ja ne jatkuvat näillä näkymin 11.3. saakka. Lähtökohtana on nimenomaan ratkaisujen hakeminen yhdessä henkilöstön kanssa.

Kuluva vuosi on KYSin 60-vuotisjuhlavuosi, mikä sävyttää myös lähitulevaisuutta ja ilmentyy myös eri tapahtumien vuoden kuluessa.

Heikki Miettinen, KYSin toiminnallisen kehittämisen haasteita (liite 1)

Yhessä-hankkeeksi nimetty tuottavuusohjelmahanke on lähtenyt käyntiin, ja siinä on keskeisinä sisäisinä kehittämiskohteina tunnistettu varastonhallinta, sairaanhoitajien työkierto, leikkaustoiminta sekä erikoisalojen välinen integraatio.

Välttämätön perusta hankkeen onnistumiselle on terveydenhuollon kokonaisuuden entistä vahvempi integraatio. Tässä kentässä kehittämisalueiksi on jo tunnistettu erikoislääkäri/erikoissairaanhoitajan terveyskeskusvastaanotot, lääkehoidon arviointi, lähetekäytännöt, kotisairaaloiminta sekä geriatriset hoitopolut.

Ongelmia voi aiheutua siitä, miten sovittaa yhteen rahoituspohjan epävarmuus ja oletettavasta supistuminen sekä vääjäämättömältä näyttävä terveydenhuollon kustannuskasvu. Maakunnassa voidaan myös kokea eriarvoisuuden kasvattamiseksi se, jos palveluja voidaan vahvistaa vain tietyillä alueilla. Palveluja on tarkoituksenmukaista siirtää erikoissairaanhoitosta halvempaan perusterveydenhuoltoon. Tätä ei ole välttämättä ymmärretty oikein kustannussäästöjä aiheuttavaksi vaan koettu paikoin kustannuspainneiden säilyttämiseksi peruskunnille.

Keskittämisen- ja päivystysasetus ovat luoneet ervalla uusia jännitteitä. Alueen johtajaylilääkärit ovat syksyllä päässeet erikoissairaanhoitoiden järjestelyistä tiimimallin pohjalta yhteisymmärrykseen. Mallin lainmukaisuudesta on erilaisia näkemyksiä, ja STM:n selvitysmies arvioi tilannetta. Myös VALVIRA on aloittanut selvityksen keskittämisenasetuksen toteutumisesta. KSSHP ja Essote ovat aloittaneet esiselvityksen yhteistyön syventämisestä. Keskittämisen neuvottelut aloitetaan uudelleen selvityksen jälkeen vuoden 2019 loppussa.

Kari Janhonen, vuosien 2018 – 2020 taloudellinen kehityskaari (liite 2)

Nykyinen taloudellinen tilanne sisältää poikkeuksellisia ongelmia. Pohjalle on luonut vuoden 2018 tilinpäätös, joka jäi alijäämäiseksi siitä huoli-

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPUIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 40
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

TARINAN SAIRAALA
PL 500
70029 KYS
Tarinaharjuntie 49
Siilinjärvi

Vaihde (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

12.3.2019

matta, että tilannetta helpottivat 9 M€:n satunnaiset myyntivoitot. Kun ulko-kuntamyynä alitti budjetoidun 10 M€:lla, myös kokonaisvaje oli 10 M€. Keskeinen selittäjä olivat myös tuki- ja hoitopalvelujen ostot, joissa budjetin ylitystä oli 5 M€. Jäsenkuntien laskutus oli palautusten jälkeen budjetoidulla tasolla. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä oli kumulatiivista alijäämää 13,7 M€. Se tulee kattaa vuosina 2019 – 2020. Alijäämien vuoksi on kunnille tarpeen tehdä ylimääräiset lisäkannot molempina vuosina.

Lainanhoitokatteen arvon tulisi olla vähintään 1. Jos se on alle sen, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, vähentämään rahavaroja tai myymään omaisuutta. KYSissä luku oli 0,67, eli rahat eivät riittäneet lainojen lyhennyksiin. Taloudellinen tilanne on huolestuttava. Siinä mielessä se ei kuitenkaan ole ainutlaatuinen, että viime vuoden tilinpäätökset olivat alijäämäisiä lukuisissa sairaanhoitopiireissä. Ervalla alijäämää kertyi yhteensä 40 M€, nyt myös Keski-Suomessa.

On ilmeistä, että vuoden 2019 budjetti on toimintakulujen osalta 7 M€ alimittainen. Tilanne ei ole terve, jos juoksevia toimintoja katetaan pitkään omaisuuden myynnillä. Omaisuuden realisointiin on joka tapauksessa pyrittävä. Suunniteltu Julkulan kiinteistön myynti ei tule toteutumaan kuluvana vuonna. Lähinnä Kiinteistö-KYSin myynnissä voidaan edetä. Budjetti sisältää olettamuksen 5,9 M€:n satunnaisista tuotoista. Epävarmuus tästä tekee taloustilanteen hallinnasta vieläkin vaikeamman.

Jos kuntalaskutusta voisi korottaa n. 5 %, talous olisi jälleen tasapainossa. Kun tuntee alueen kuntien taloudelliset resurssit, tämä ei ole realistista. Sopeuttamiskeinot, joita on aiemmin käytetty, alkavat ehtyä. Sairaanhoitopiirissä tuleekin löytää viipymättä uusia keinoja kulurakenteen korjaamiseksi ja niitä tulee ottaa käyttöön heti alkuvuodesta. Kaikki tulot ja menot tulee ottaa tarkasteluun. Oletettavien toiminnallisten muutosten johdosta yt-neuvottelujen käynnistäminen on myös aiheellista.

Jyri Örrin, FinnHems Oy

Jyri Örrin esitteli FinnHems Oy:n kehitystä ja sen toimintaan ja omistajapohjaan liittyviä selvityksiä ja vaiheita. Näyttää siltä, että yliopistolliset sairaanhoitopiirit säilyvät omistajina tasaosuuksin, ja tästä lähtökohdasta valtion rahoitusta toimintaan on luvassa 18 M€. Tarvetta on neljälle uudelle tukikohdalle. Oikeusasiamiehen päätöksen mukaan suurimmat kipupisteet kansalaisten yhdenvertaisuutta ajatellen ovat Pohjanmaalla ja Kaakkois-Suomessa, joten ensimmäisinä toteutumisessa ovat Utin ja Seinäjoen tukikohdat.

Tutustumis- ja keskustelutilaisuus THL:ssä

Tilaisuutta johti THL:n pääjohtaja Markku Tervahauta. Keskustelua alustivat erikoistutkija Mikko Peltola, tutkimusprofessori Unto Häkkinen, johtava asiantuntija Pia Maria Jonsson sekä arviointijohtaja Pekka Rissanen.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPUIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 40
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

TARINAN SAIRAALA
PL 500
70029 KYS
Tarinaharjuntie 49
Siilinjärvi

Vaihde (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.psshp.fi

12.3.2019

Sairaanhoitopiirien välisistä tuottavuuseroista tietoa löytyy osoitteesta:
<https://www.slideshare.net/THLfi/onko-edelleen-eroja-vaikuttavuudessa-sairaaloiden-ja-sairaanhoitopiirien-vlill>

Sairaaloiden yleisen tuottavuustarkastelun yhteydessä Perfect-hankkeessa syvennytään myös tautikohtaisia vertailuja kustannusvaikuttavuudesta. Tietoihin pääsee syventymään sivulta:

<https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/talous-ja-politiikka/kustannukset-ja-vaikuttavuus/terveydenhuollon-tuottavuus-ja-vaikuttavuus>

Kansallisten laaturekistereiden kehittäminen on käynnistynyt, mille on ollut sairaaloiden kannalta kipeä tarve. Panostukselle perusteena on ollut, että on kaivattu hoitokäytäntöjen ja –teknologioiden arkipäivän vaikuttavuuden tunnistamista. Aiheesta tietoa löytyy:

<https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/tietopohja-ja-arviointi/terveydenhuollon-kansalliset-laaturekisterit>

Monipuolista alueellista indikaattoritietoa löytyy jo tämänhetkisessä kehittyvaiheessa osoitteesta:

<https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/tietopohja-ja-arviointi/indikaattorit-tietoikkunassa-kokeiluversio-testattavana>

Useissa tarkasteluissa kävi ilmi, että Pohjois-Savon sairastavuus on maan korkein ja menetettyjen elinvuosien määrä maan korkeimpia. Pohjois-Savon erikoissairaanhoito tuottavuutta alentaa merkittävästi se, että tuotanto on muihin maakuntiin verrattuna hajautettua, mikä maksaa. THL:ssä luvattiin selvittää mahdollinen Niuvan sairaalan tuottavuuslukuja vääristävä vaikutus.

Risto Miettunen, konserni- ja omistajaohjaus

Hallitus keskusteli konserni- ja omistajaohjauksesta.

Keskustelua omistajaohjausjaoston perustamiseksi nähtiin tarpeelliseksi jatkaa. Risto Miettunen ja Janne Niemeläinen valmistelevat Markku Rossin avustuksella asiasta esityksen, joka käsitellään hallituksessa 25.3.

Keskiviikko 27.2.

Kari Janhonen, kiinteistöomistajuus nyt ja tulevaisuudessa (liite 3)

Sairaanhoitopiirit ovat yleisesti aloittaneet ydintoimintaan kuulumattoman omaisuuden realisoinnin. PSSHP:ssä kyseeseen tulee lähinnä luopuminen kiinteistöomaisuudesta, mikä ei kuitenkaan ole helppoa ainakaan kuluvan vuoden aikana.

12.3.2019

Kiinteistö-KYSin osakkeiden myynti voi tuoda myyntivoittoa kuluvan vuoden aikana. Suunniteltu Julkulan kiinteistön realisointi ei tulle onnistumaan vuonna 2019. Tarinan myynti on erittäin epätodennäköinen. Mustinlammen myynnin tarkoituksenmukaisuutta selvitetään. Mahdolliset sijoittajat edellyttävät sijoituksilleen hyvää tuottoa, mikä voi ehkäistä realisointia.

Pekka Turunen, Uusi Sydän ja Psykiatriatalo (liite 4)

Uusi Sydän –hanke on edennyt toistaiseksi hyvin, jopa hieman etupainotteisesti. Sen viimeisen vaiheen on suunniteltu päättyvän lokakuussa 2025. Vaiheistus aiheuttaa hankkeelle omat riskinsä ja edellyttää vielä uutta poikkeuslupaa, eikä siksi voi arvioida, valmistuuko kokonaisuus suunnitellusti. Mutta nyt pyritään toteuttamaan virtautusta rakentamisessa ja aikatauluja on kiristetty. Allianssimalli on osoittautunut erinomaiseksi: rahavirrasta on tullut tasainen, kun aiemmille hankkeille tunnusomaista oli kulujen aaltoilike.

Toimistoalueelle on haettu uuden ajan ratkaisuja monitilatyöympäristöineen, mutta henkilöstö on suhtautunut esityksiin ainakin toistaiseksi kriittisesti. Kaikkiaan tarvittava toiminnallinen muutos lienee suurin haaste. Hankkeelle haetaan uutta johtajaa Harri Hyppölän luovuttua tehtävästä.

Psykiatriatalon kustannukset olisivat paisumassa alun perin suunnitellusta 40 M€:sta selvästi. Käytännössä pitäisi hahmottaa, millaisiin tarpeisiin taloa rakennetaan, nykyisiin toimintamalleihin vai tulevaisuuden toimintoihin perustuviksi. Koko maakunnassa on edelleen ristikkäisiä näkemyksiä psykiatrisen hoidon kehittämistarpeista.

Tarvittaisiin lisää aikaa maakunnallisen selvitystyön tekemiseksi, jotta päästään kokonaisuuden kannalta mahdollisimman hyvään lopputulokseen, joka palvelee tulevaisuuden toimintoja.

Sovittiin, että ellei Julkulan sairaalan tila edellytä erittäin nopeita ratkaisuja, Psykiatriatalon valmistelut keskeytetään toistaiseksi ja asiaa tehdään maakunnallinen selvitys: hoidon porrastusta ja hoitoketjuja on välttämätöntä kehittää. Psykiatrian rekrytointia terveyskeskukseen pitää saada edistetyksi. Evästyskeskustelussa painotettiin nimenomaan psykiatrian avohoitotoiminnan vahvistamista ja digitalisaation hyödyntämistä. Syömishäiriöiden hoidon nähtiin olevan koko erolla ongelma. Sen toivottiin olevan Pohjois-Savossa keskeisenä kehittämisalueena, sen laadukkaalla tarjonnalla voitaisiin myös lisätä ulkokuntamyyntiä.

Merja Miettinen, maakunnan järjestämisuunnitelmaluonnos (liite 5)

Perustana hahmottumassa olleessa maakunnan järjestämisuunnitelmassa on ollut Pohjois-Savon synkkä tila monin terveys- ja hyvinvointimittarein mi-

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPUOLIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 40
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

TARINAN SAIRAALA
PL 500
70029 KYS
Tarinaharjuntie 49
Siilinjärvi

Vaihde (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

12.3.2019

tattuna. Erityisiksi haasteiksi on tunnistettu mielenterveyteen ja päihteisiin liittyvät kysymykset sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpito. Monella indikaattorilla Pohjois-Savon väestö on maan sairainta. Myös vaikkapa Kuopio on suurten kaupunkien joukossa sepelvaltimotautisairastavuudessa kärjessä. Yksinäisyys on maakunnassa erityisen suuri ongelma. Lisäksi tapaturmia, väkivaltaa ja turvattomuudentunnetta ilmenee paljon.

Käytiin läpi suunnitteilla olleen sote- ja maakuntauudistuksen lähtökohtia. KYS on joka tapauksessa sitoutunut asiakaslähtöisen SoTe-kokonaisuuden luomiseen, jossa saumattomat hoitoketjut ovat ensisijaisia ja arjen toiminta sujuu ja raja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä häviää. KYS on valmis tekemään jatkuvasti rullaavia korjausliikkeitä, jotka palvelevat kokonaisuutta.

Mini-soteseminaari Eduskunnassa

Markku Rossi isännöi tilaisuutta, jonka vieraaksi saatiin myös perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko. Miniseminaarissa analysoitiin nykytilannetta ja visioitiin tulevaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Ministeri Saarikko toivoi järjestämissopimuksen tulevan hyväksytyksi koko ervalla loppuvuodesta selvitysmiehen työn valmistuttua.

Pohjois-Savossa ja muussa itäisessä Suomessa sekä terveys- että hyvinvointimittarit osoittavat ilmeisiä puutteita väestön hyvinvoinnissa. Ankean tilannekuvan vuoksi nähtiin tarpeelliseksi aloittaa uuden hankeaihion valmistelu. Ajatuksena olisi laaja, koko itäistä Suomea koskeva EU-hanke, jossa PSSHP voisi olla hallinnoijana. Pohjois-Savon maakuntaliitto voisi pohjustaa sitä olemalla yhteydessä muihin alueisiin. Seuraavaan hallitusohjelmaan tulisi myös saada asiasta kirjaus.

Muistion vakuudeksi

Raimo Tuomainen
seminaarin sihteeri

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPIIIRIN KY
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 40
Kuopio

KUOPION
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Kotkankallionkatu 14
Kuopio

TARINAN SAIRAALA
PL 500
70029 KYS
Tarinaharjuntie 49
Siilinjärvi

Vaihe (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.psshp.fi